

അനന്തരം അതിജീവനം - വേണമൊരു സംവാദം

പി. ശ്രീരാമകൃഷ്ണൻ

കൊറോണ സൃഷ്ടിച്ച ആശങ്കകൾ നമ്മെ വിട്ടൊഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ആ സാഹചര്യങ്ങളോട് സാമൂഹികവും സാംസ്കാരികവുമായി പൊരുത്തപ്പെട്ട് മാറ്റങ്ങൾക്ക് വിധേയമാകാൻ നമ്മൾ സജ്ജരായി. കൊറോണ നൽകിയ പാഠങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ട് അവസരങ്ങളുടെയും വളർച്ചയുടെയും ആഗോള പൗരത്വത്തിലേക്ക് കേരളീയരെ ഉയർത്തേണ്ടത് എങ്ങനെയെന്ന ചർച്ചയ്ക്കുള്ള ഒരു സമവായമാണ് സംഘടിത രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികൾക്കിടയിൽ നിന്നും സാമൂഹ്യ ശാസ്ത്രജ്ഞരിൽ നിന്നും സാമ്പത്തിക വിദഗ്ദ്ധരിൽ നിന്നും ഇന്ന് ഉയർന്നു വരേണ്ടത്. ലോക മലയാളി എന്ന പ്രയോഗത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ അവസ്ഥയിലേക്കെത്താൻ കഴിയുന്ന അത്തരം ഒരു സംവാദം കേരളം ഇന്ന് ആവശ്യപ്പെടുന്നു. അത്തരം സംവാദങ്ങളിലൂടെ മാത്രമേ മാറിയ സാഹചര്യങ്ങളിൽ നമുക്ക് മുന്നോട്ട് പോകാനാവൂ. നേരിടുന്ന പ്രതിസന്ധികളെയും പ്രശ്നങ്ങളെയും കൃത്യമായി കൈത്തുകയാണ് ആദ്യം വേണ്ടത്. പ്രശ്നങ്ങൾ അടയാളപ്പെടുത്തിയാൽ പല പരിഹാരങ്ങളും നിർദ്ദേശിക്കപ്പെടാം. ലോകത്താകമാനമുള്ള മലയാളികളുടെയും അല്ലാത്തവരുടെയും നിർദ്ദേശങ്ങൾ സമാഹരിക്കുന്ന ഒരു വൈജ്ഞാനികസമ്മേളനം കേരളം കാത്തിരിക്കുന്നു.

ഗ്രീക്കു തത്ത്വചിന്തകനായ ഹെറാക്ലിറ്റസ് പറഞ്ഞ ഒരു വാചകം നമുക്കെല്ലാവർക്കും സുപരിചിതമാണ്- “ജീവിതത്തിൽ മാറ്റമില്ലാത്തതായി മാറ്റം മാത്രമേയുള്ളൂ” (“Change is the only constant in life”). ഈ കൊറോണകാലത്ത് നമ്മളേറ്റവും മനസ്സിലാക്കിയ പ്രപഞ്ചസത്യങ്ങളിൽ ഒന്ന് അതാണുതാനും. ജീവജാലങ്ങളുടെ അതിജീവന തത്ത്വത്തിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ടത്, പരിതസ്ഥിതികൾക്കനുസരിച്ച് സ്വയം മാറാനുള്ള, പരിതസ്ഥിതികളോട് തന്മയീഭവിക്കാനുള്ള (അഡാപ്റ്റേഷൻ) കഴിവാണു്. മാറ്റമാണ് വളർച്ച. ആർക്കൊന്നോ വലുതാവാൻ കഴിയുന്നത് എന്ന ചോദ്യത്തിനുത്തരം, ‘ആരാണോ മാറുന്ന കാലത്തേയും മാറുന്ന സാഹചര്യങ്ങളെയും അഭിസംബോധന ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നവൻ’ എന്നാണ്. കൊറോണ വൈറസിന്റെ കാര്യം തന്നെ എടുക്കാം. മുൻകൈയെടുക്കുന്നതിൽനിന്ന് വ്യത്യസ്തമായ ജനിതക ഘടനയുള്ളതാണ് ഇപ്പോൾ രോഗം വ്യാപിപ്പിക്കുന്ന ‘നോവൽ കൊറോണ വൈറസ്’. മനുഷ്യശരീരത്തിൽ കോശങ്ങൾക്കുള്ളിൽ പെരുകുന്നതിനിടയിലും അതിന് ചെറിയ മാറ്റങ്ങൾ സംഭവിക്കുന്നു. ഇതിനെതിരെ

വാക്സിൻ കൂപ്പിടിക്കുന്നത് ദുഷ്കരമാക്കുന്ന ഒരു കാരണം, അതിന് കൈവന്ന ഈ ജനിതകമാറ്റമാണ്. മാറ്റം അതിജീവനമാണ്. അങ്ങനെ അതിജീവനത്തിന്റെ ചരിത്രസന്ധിയിലാണ് ഇന്ന് ലോകജനതയാകെ. മാറുകയല്ലാതെ മറ്റൊരു പോംവഴിയില്ല.

കൊറോണയ്ക്കു മുമ്പുള്ള സമയം, നമുക്കറിയാം പൗരത്വ രജിസ്റ്ററിനെ കുറിച്ചുള്ള ചർച്ചകളുടേതായിരുന്നു. സത്യത്തിൽ, ഇന്നത്തെ പൗരൻ ഡിജിറ്റൽ ലോകത്തെ പൗരനാണ്. അത് കേവലം പൗരത്വ രജിസ്റ്ററിൽ ഒതുക്കാവുന്ന പൗരത്വമല്ല. ആ പൗരന്റെ സാധ്യതയും വെല്ലുവിളികളും പഠനവിധേയമാക്കേതു്. അതു കൊണ്ടുതന്നെ ജനാധിപത്യത്തിൽ ‘ഡിജിറ്റൽ ഡെമോക്രസി’ എന്ന ആശയം ഉയർന്നു വരുന്നു. അതിലൂടെ മാത്രമേ ഡിജിറ്റൽ അസമത്വം അഥവാ ഡിജിറ്റൽ ഡിവൈഡ് പരിഹരിച്ച് എല്ലാവർക്കും പൗരത്വം ലഭിക്കുകയുള്ളൂ. പൗരത്വ രജിസ്റ്ററിൽ പേര് രജിസ്റ്റർ ചെയ്തത് കൊണ്ടു മാത്രം കിട്ടുന്ന ഒരു പൗരത്വമല്ല ഡിജിറ്റൽ സിറ്റിസൺഷിപ്പ്. അവിടെ നിന്നാണ് നമ്മൾ ചർച്ച തുടങ്ങേ ത്. IT @ School എന്ന് നമ്മൾ പൊതുവേ പറയാറു കെങ്കിലും ആശയവിനിമയത്തിന്റെയും അന്വേഷണാത്മക ചിന്തയുടെയും ഡിസറപ്ഷന്റെയും പുതിയ പ്രയോഗങ്ങളുടെയും കൈത്തലുകളുടെയും ആയി മാറുമ്പോഴുള്ള IT @ School, IT for Comprehensive Knowledge അഥവാ സമഗ്ര വിജ്ഞാനത്തിന്റെ വിശാല ലോകമായി അത് മാറും അല്ലെങ്കിൽ മാറ്റാൻ സാധിക്കും. ടെക്നോളജിയുടെ പ്രായോഗിക വിജ്ഞാനത്തിലേക്കും സാധ്യതകളിലേക്കും മലയാളി ഇനിയും വളരേ തു്.

Work at Home എന്ന ആശയത്തെ ലോകമെമ്പാടുമുള്ള ആളുകൾ സ്വീകരിച്ചു കഴിഞ്ഞു. ഒരു വർഷത്തേക്ക് ഈ ആശയത്തെ പിൻപറ്റാൻ ഗൂഗിൾ ആഹ്വാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നവർക്ക് പ്രത്യേക അലവൻസും ഗൂഗിൾ പ്രഖ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നു. കേരളത്തിലും ഭൂരിഭാഗം ഉദ്യോഗസ്ഥരും ഈ ആശയത്തെ അനുവർത്തിച്ചിട്ടു്. അപ്പോഴുമുള്ള ചോദ്യം ഇത് എത്ര പേർക്ക് സുഗമമായി സാധ്യമായിരുന്നു, എത്ര പേർക്ക് സാഹചര്യവും സൗകര്യവുമു റായിരുന്നു എന്നതുപോലെ തന്നെ എത്ര പേർക്ക് അതിനുള്ള വിജ്ഞാനമു റായിരുന്നു എന്നതും പ്രധാനമാണ്.

വികസിത രാജ്യങ്ങളോട് കിടപിടിക്കുന്ന ജീവിത സൂചികകളോടെ ലോകത്തെ വിസ്തരിപ്പിച്ച കേരളം ആതുര സേവന രംഗത്തും രോഗപ്രതിരോധത്തിലും ഇപ്പോൾ ലോകത്തെ പഠിപ്പിക്കുകയാണ്. നിപയുടെ ആക്രമണത്തിൽ രോഗികളെ ശുശ്രൂഷിച്ച് മരണം വരിച്ച ലിനിയെന്ന നഴ്സിനെ സംബന്ധിച്ച കുറിപ്പിൽ എക്കണോമിക്സ് മാസിക

എഴുതിയത് "കേരളത്തിൽ പോകുന്ന വാസ്കോഡ ഗാമമാർ ഇനി അന്വേഷിക്കുക സുഗന്ധദ്രവ്യങ്ങൾ ആയിരിക്കില്ല, സമ്പന്നമായ മനുഷ്യ വിഭവമായിരിക്കും" എന്നാണ്. മനുഷ്യൻ വിഭവമാണെന്ന് ലോകത്തെ പഠിപ്പിക്കുന്ന കേരളവും 'Everything for Sale' എന്ന നോവലിന്റെ സ്വഭാവത്തോടെ മനുഷ്യാവസ്ഥയെ നോക്കിക്കാണുകയും ചെയ്യുന്ന അമേരിക്കൻ രീതിയും തമ്മിലുള്ള വൈരുദ്ധ്യമാണ് കേരളം ലോകത്തിനു മുന്നിൽ അവതരിപ്പിച്ചത്.

സേവന മേഖല കൂടുതൽ പെർഫക്ഷനും എളുപ്പവും വേഗതയുള്ളതുകൊണ്ടു മെന്ന ആവശ്യമുണ്ട്. എന്നാൽ അതിന് കേന്ദ്രീകൃത മാർഗങ്ങൾ കൈ തിയിട്ടില്ല. സേവനമേഖലയുടെ ഈ വളർച്ചാസാധ്യത, ലോകത്താകമാനമുള്ള മനുഷ്യരുടെ ജീവിത നിലവാരം വലിയതോതിൽ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നവീനമായ, നൂതനമായ ആശയങ്ങളും പ്രയോഗരീതികളും വികസിപ്പിക്കും. അങ്ങനെ സംഭവിക്കുമ്പോൾ, സേവന മേഖലകളിലെ തൊഴിലവസരങ്ങളുടെ നേട്ടം ഏറ്റവും കൂടുതൽ ലോകത്ത് കൊയ്തെടുക്കുന്ന സമൂഹങ്ങളിൽ ഒന്നായിരിക്കും കേരളം. ആ നേട്ടത്തിലേക്ക് കേരളത്തെ കൊണ്ടെത്തിക്കാനുള്ള ഉദ്യമമാണ് വേർത്ത്. പല തരത്തിലുള്ള സേവനങ്ങളെ ഡിജിറ്റൽ സിറ്റിസൺഷിപ്പിലൂടെ, അഥവാ ഡിജിറ്റൽ ജനാധിപത്യത്തിലൂടെ എല്ലാവർക്കും ലഭ്യമാവുന്ന സാഹചര്യത്തിലേക്ക് കേരളത്തെ വളർത്തിയെടുത്താൽ മാത്രം, നമ്മുടെ എല്ലാ വളർച്ചാവാതിലുകളും തുറക്കാൻ സാധിക്കുകയില്ല. അതുകൊണ്ട്, സേവനമേഖലയിലെ വളർച്ചയും ഉത്പാദനരീതിയും തമ്മിൽ ഒരു പാരസ്പര്യമുണ്ടാക്കാനുള്ള പരിശ്രമം വേണം. ഉദാഹരണത്തിന്, പലതരത്തിലുള്ള ഉത്പന്നങ്ങൾ കേരളത്തിലുണ്ട്, അത് മൂല്യവർദ്ധിതമാക്കി മാറ്റുന്നതിനോ അത് മാർക്കറ്റിൽ കൃത്യമായി എത്തിക്കുന്നതിനോ ശേഷിയില്ല. കഴിഞ്ഞ ദിവസത്തെ ഒരു പത്രത്തിലുണ്ടായിരുന്ന ഒരു വാർത്ത, പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ തമിഴ്നാടിനോട് ചേർന്നുകിടക്കുന്ന ഒരു ഗ്രാമത്തിൽ വഴുതനങ്ങളെ കൃഷി ചെയ്ത കൃഷിക്കാരൻ, അതിന് വില കിട്ടാത്തതുകൊണ്ട് വഴുതനങ്ങളെ മുഴുവൻ നശിപ്പിച്ചു. വഴുതനങ്ങളെ കഴിക്കണമെന്ന് ആഗ്രഹിക്കുന്നവർ ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ടോ വഴുതനങ്ങളെ ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ടോ അല്ല ഇതു സംഭവിച്ചത്. ഉള്ള വഴുതനങ്ങളേയും ആവശ്യക്കാരുടേയും ബന്ധിപ്പിക്കാനുള്ള സംവിധാനം ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ടാണ്. ഈ പാരസ്പര്യം - ഉത്പാദനപ്രക്രിയയും കാർഷികവിഭവങ്ങളുടെ വിപണനവും ഡിജിറ്റൽ ജനാധിപത്യവും ചേരുന്നൊരു പാരസ്പര്യം വരുന്നതോടുകൂടി സേവനമേഖലകൾ സുക്ഷ്മമാവും, നമ്മുടെ ഉത്പാദനപ്രക്രിയയ്ക്ക് പ്രചോദനമാവും, ഉള്ള ഡിമാന്റിനെ തൃപ്തികരമായി നടപ്പിലാക്കാൻ സാധിക്കും. അത് വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യമാണ്. ആരോഗ്യരംഗം

കൂടുതൽ ജാഗരൂകമായ ഈ കാലത്ത് പല സ്പെഷ്യലൈസ്ഡ് ഡോക്ടർമാരുടെ, പലയിടങ്ങളിലുള്ള ഡോക്ടർമാരുടെയെല്ലാം സേവനം ഏകോപിപ്പിക്കേ തായു്. ഏറ്റവും അത്യാവശ്യസന്ദർഭങ്ങളിൽ മാത്രം ആശുപത്രി സന്ദർശനം എന്നു വന്ന അവസ്ഥയിൽ സ്ഥിരമായുള്ള ചെക്കപ്പുകൾ ഉള്ളവർക്കും പ്രായമായവർക്കുമൊക്കെ ഡോക്ടറുടെ സേവനം ലഭ്യമാക്കാൻ പുതുവഴികൾ ആലോചിക്കുകയാണ് ആശുപത്രികളും ഡോക്ടർമാരും. പലരും ഓൺലൈൻ കൺസൾട്ടേഷനും വാട്സ്ആപ്പും ഡോക്ടേഴ്സ് മൊബൈൽ ആപ്പുകളും ഉപയോഗിച്ചുതുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു.

ഡിസൈനിങ്, മറ്റു കമ്പ്യൂട്ടർ സംബന്ധമായ ജോലികൾ, അധ്യാപനം തുടങ്ങിയ മേഖലകളിൽ തൊഴിലെടുക്കുന്ന ധാരാളം പ്രവാസികളു്. അക്കൂട്ടത്തിൽ മടങ്ങിയെത്തുന്നവരുടെ കിടപ്പിൽ അവരുടെ പരിചയം ഉപയോഗപ്പെടുത്തി പുതിയ സംരംഭങ്ങൾ ആരായാം. അവർക്കു തന്നെ, ഇവിടെയിരുന്നും ഓൺലൈനായി വിദേശസംരക്ഷകർക്കു വേണ്ടി സേവനമനുഷ്ഠിക്കാനുള്ള സാഹചര്യമൊരുക്കാം. ആഗോളമലയാളിയുടെ പരിചയസമ്പത്തും വിജ്ഞാനവും ഏറെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തേണ്ടുന്ന സമയമാണിത്. ലോകകേരളസഭയിൽ നമ്മൾ മുന്നോട്ടു് വെച്ച കേരള വികസനത്തിനായുള്ള ഒരു സ്പെഷ്യൽ ഹാക്കത്തോൺ എന്ന ആശയം സജീവമാകേണ്ട ഘട്ടം കൂടിയാണിത്. ഹാക്കത്തോൺ എന്നത് പൊതുവെ സോഫ്റ്റ്‌വെയർ രംഗത്ത് പ്രയോഗിക്കുന്ന ഒരു പദമാണല്ലോ. പ്രശ്നപരിഹാരത്തിനായി പുതിയ സോഫ്റ്റ്‌വെയർ ഉല്പാദിപ്പിക്കാൻ നടത്തുന്ന അന്വേഷണങ്ങളുടെ ആകെത്തുകയാണ് ഹാക്കത്തോൺ എന്നറിയപ്പെടാറുള്ളത്. ഇത്തരം അന്വേഷണങ്ങളും ആലോചനകളും ശക്തിപ്പെടുത്തണം. ഡിസൈനിങ്, ബാങ്കിങ് തുടങ്ങിയ സേവനരംഗങ്ങളിൽ ഡിജിറ്റൽ, ഓൺലൈൻ സാധ്യതകൾ വലുതാണ്. ഓൺലൈൻ ബാങ്കിങ് മുമ്പേ തന്നെ പ്രചാരത്തിലായെങ്കിലും ഇന്നും അതുപയോഗപ്പെടുത്താൻ അറിയാത്തവർ ഏറെയു്. അതുപോലെ തന്നെ ഇ-ബുക്സിന്റെയും പുസ്തകങ്ങളുടെ സ്കാൻ ചെയ്തതും അല്ലാത്തതുമായ ഡിജിറ്റൽ പതിപ്പുകളുടേയും പ്രചാരം ലോക്ഡൗൺകാലത്ത് വർദ്ധിച്ചിരുന്നു. പുസ്തക പ്രസാധനരംഗത്തു പോലും വലിയ വിപ്ലവങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാൻ പുതിയ സാങ്കേതികവിദ്യകൾക്കാവും.

മൈഗ്രേഷന്റെ ഒരു ഘട്ടം അവസാനിക്കുമ്പോൾ പെട്രോ - ഡോളറിന്റെ തകർച്ചയിൽ പശ്ചിമേഷ്യ വഴിമുട്ടി നിൽക്കുകയാണ്. ജി. ഡി. പി. യുടെ 33% ശതമാനം വരെ പ്രവാസികളിൽ നിന്ന് ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു സംസ്ഥാനമാണ് നമ്മുടെത്. അതിനാൽ തന്നെ, പ്രവാസലോകത്തിന്റെ അപ്രതീക്ഷിതമായ തിരിച്ചുവരവ് പ്രത്യേകിച്ചും പ്രതിസന്ധികൾ ഉണ്ടാക്കുന്നു്. എന്നാൽ പുതിയ സാധ്യതകൾ ഇല്ലാതില്ല. ആഫ്രിക്ക

ഉൾപ്പെടെയുള്ള വൻകരകളിലും ഹൈപ്രൊഫൈൽ ടെക്നോക്രാറ്റുകളെ ആവശ്യമുള്ള മേഖലകളിലും ക്വാളിറ്റി മൈഗ്രേഷൻ യാഥാർത്ഥ്യമാക്കുന്നതിന് മതിയായ പദ്ധതികളുണ്ടാകണം. ഇത്തരത്തിൽ, ശ്രദ്ധ അധികം പതിയാതെ പോയ മേഖലകളെ തിരിച്ചറിയണം. എംബസി ഉദ്യോഗസ്ഥരും ബിസിനസ് ടൈക്കൂണുകളും മുതൽ ഡ്രൈവർമാരും പ്ലംബർമാരും ഇലക്ട്രീഷ്യൻമാരും വീട്ടുജോലിക്കാരും വരെയുള്ള പ്രവാസികളിൽ. വലിയൊരു ശതമാനം, നഴ്സുമാരും കൺസ്ട്രക്ഷൻ ഫീൽഡിൽ പലവിധ ജോലികൾ ചെയ്യുന്നവരുമുണ്ട്. തിരിച്ചുവരുമ്പോൾ ഓരോരുത്തർക്കുമുള്ള പ്രശ്നങ്ങളും പലതായിരിക്കുമല്ലോ! തിരിച്ചെത്തുന്ന പ്രവാസികളുടെ ഒരു രജിസ്റ്റർ തയ്യാറാക്കി, അവരുടെ പ്രശ്നങ്ങളും സാഹചര്യങ്ങളും മനസ്സിലാക്കാവുന്ന സ്ഥിതിയുണ്ടാകുകയും അവരുടെ സാധ്യതകൾ തിരിച്ചറിയാനാകുകയും ചെയ്താൽ ഈ പ്രതിസന്ധിഘട്ടത്തെ നമുക്ക് മറികടക്കാൻ വഴി തെളിയും.

ലോക കേരളസഭയുടെ മുൻകൈയിൽ രൂപംകൊണ്ട OKIH – ഓവർസീസ് കേരളൈറ്റ്സ് ഇൻവെസ്റ്റ്മെന്റ് ആന്റ് ഹോൾഡിംഗ് ലിമിറ്റഡ്- ‘പ്രാദേശികവളർച്ചയ്ക്ക് ആഗോളചിന്ത’ എന്ന ആശയത്തിലൂടെ പ്രവാസികളുടെ കഴിവും അനുഭവവും തൊഴിൽപരിചയവും കേരളത്തോടുള്ള അവരുടെ പ്രതിബദ്ധതയും വൈകാരിക ബന്ധവും സാമ്പത്തികവും സാമൂഹികവുമായ വികസനത്തിന് ഉപയുക്തമാക്കുക എന്നതാണ് ഇതുകൊണ്ട് ലക്ഷ്യം വയ്ക്കുന്നത്. സുതാര്യമായ സാമ്പത്തിക നിക്ഷേപത്തിലൂടെ നാടിന്റെ വികസനത്തിൽ പ്രവാസികളുടെ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കുമ്പോൾ സാധ്യമാവുന്ന ജനാധിപത്യബന്ധം അവർക്കുള്ള അംഗീകാരവും സാമ്പത്തിക ഭദ്രതയും കൂടിയാണ് ഉറപ്പാക്കുന്നത്. കുടുംബത്തിന്റെ ദാരിദ്ര്യം മാറ്റാൻ ജീവൻ പണയം വച്ച് ഉരുക്കളിൽ കടലു കടന്ന പ്രവാസത്തിന്റെ കഥയല്ല ഇനി. മാറിയ സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക-രാഷ്ട്രീയ സാഹചര്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച്, ആഗോള ബന്ധങ്ങളുടേയും ലോകപൗരത്വത്തിന്റെയും കാലത്ത് ‘പ്രവാസി മലയാളി’ എന്ന പ്രയോഗത്തിന് രാഷ്ട്രീയവും ജനാധിപത്യപരവുമായ മാനങ്ങൾ കൂടി നൽകുന്നതാണ് ഇത്തരം പുതിയ ചുവടുവയ്പുകൾ. മലയാളിയുടെ പാരസ്പര്യവും സംഘടനാമനോഭാവവും ഏറ്റവും ഉത്പാദനക്ഷമമായി വിനിയോഗിക്കപ്പെടുകയാണ് ഇവിടെ. ഈ സംരംഭത്തിൽ, പുതിയ സംരഭക സാധ്യതകളും പ്രയാസം കുറഞ്ഞ മാർക്കറ്റിംഗും കൈമാറ്റാൻ പ്രയാസമുണ്ടാവില്ല. അതോടൊപ്പം പുതിയ കൃഷി-വിപണന രീതികളും വികസിപ്പിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. തരിശുഭൂമി, കൃഷി ചെയ്യാത്ത വൻകിട തോട്ടഭൂമി എന്നിവ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി പ്രവാസി

കാർഷിക കമ്പനികൾ വിദേശ മാതൃകയിൽ രൂപീകരിക്കാനുള്ള സാധ്യത അന്വേഷിക്കേ തുടർ. സഹകരണാടിസ്ഥാനത്തിൽ കൃഷി, വ്യവസായം, ഓൺലൈൻ സേവനങ്ങൾ, മൊബൈൽ ആപ്ലിക്കേഷൻ പോലുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ വഴി ഓരോ തരത്തിലുള്ള സേവന ദാതാക്കളെയും അതത് പ്ലാറ്റ്ഫോമിൽ ഒരുമിപ്പിക്കൽ തുടങ്ങിയ പല സാധ്യതകളുമുണ്ട്. ഇനിയും സാധ്യതകൾ കണ്ടെത്താനും പ്രാവർത്തികമാക്കാനും ആരോഗ്യകരമായ സംവാദങ്ങൾ കൊണ്ടു കഴിയും.

പ്രളയകാലത്തെ പോലെ കൊറോണകാലത്തും കേരളത്തിലെ മനുഷ്യവിഭവ ശേഷിയും അതിന്റെ സംഘടിതവും സഹകരണാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ളതുമായ പ്രവർത്തന ക്ഷമതയും ലോകം കണ്ടു. കമ്മ്യൂണിറ്റി കിച്ചണിന്റെ പ്രവർത്തനവും സന്നദ്ധപ്രവർത്തനത്തിനായി തയ്യാറായ ആയിരങ്ങളും അതിന് ഉദാഹരണങ്ങൾ തന്നെ. ലോക്ഡൗൺ സമയത്ത് അന്നന്നത്തെ ഉപജീവനത്തിന് പോലും ബുദ്ധിമുട്ടിയവർ ധാരാളമുണ്ടായി. ആ സമയത്ത് കോഴിക്കോട് ഒരു പ്രാദേശിക സാംസ്കാരികസംഘടന വളരെ ശ്രദ്ധേയമായ ഒരു നീക്കം നടത്തുകയുണ്ടായി. ഓരോരുത്തരും അവരുടെ വീട്ടിൽ ലഭ്യമായ വസ്തുക്കളിൽ ആവശ്യം കഴിഞ്ഞ് ബാക്കിയുള്ളത് ഒരു പൊതുസ്ഥലത്ത് കൊടുവയ്ക്കുന്നു- അതിൽ നാളികേരവും ചക്കയും കപ്പയും വാഴക്കുലയും മുതൽ മുരിങ്ങയിലയും കറിവേപ്പിലയും വരെയുണ്ടായി. ഒരോരുത്തരും അവർക്കധികമുള്ളത് കൊടുവയ്ക്കുകയും പകരം ആവശ്യമുള്ളത് എടുത്തുകൊടുപ്പോവുകയും ചെയ്തു. പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിനു സിസ്റ്റം എന്നു പറഞ്ഞാൽ പോര, കാരണം ഒന്നും കൊടുവയ്ക്കാനില്ലാത്തവർക്കും ആവശ്യമുള്ളതെടുക്കാം. ഒരു ലാഭനഷ്ടകണക്കുകളുമില്ലാത്ത ആ പദ്ധതിയെ മനുഷ്യന്റെ സഹകരണവും പാരസ്പര്യവുമെന്നല്ലാതെ എന്തുവിളിക്കാൻ! കേരളം അതിജീവിക്കുന്നത് മനുഷ്യന്റെ ഈ വിഭവസമാഹരണ-വിതരണശേഷിയും സേവന സന്നദ്ധതയും സഹകരണവും കൊണ്ടാണ്.

മേൽസൂചിപ്പിച്ച പോലെയുള്ള സംരംഭങ്ങളുടെ സഹകരണ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള കൂട്ടായ നീക്കങ്ങളിലൂടെ, ഇതുവരെ ഇടപെടാത്ത, കേരളത്തിലെ ഉപയോഗിക്കപ്പെടാത്ത എല്ലാം നാം കണ്ടെത്തണം. ഡിമാന്റ് ഉണ്ടെങ്കിലും നമുക്ക് ആവശ്യാനുസരണം ലഭ്യമല്ലാത്ത ഉല്പന്നങ്ങളുടെ പട്ടികതൊട്ട് കൃഷി, വ്യവസായം, സേവന മേഖലകൾ, ജീവിതനിലവാര സാധ്യതകൾ, ഡിജിറ്റൽ വിപണി, ഓൺലൈൻ വ്യാപാരം, മൈക്രോ ലെവൽ ടൂറിസം, തുടങ്ങി കേരളത്തിന്റെ ഇതുവരെയും ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ലാത്ത മേഖലകളും അവയുടെ സാധ്യതകളും ഡാറ്റയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണം. ഉണങ്ങിയ ചാണക പൊടിയുടെ 10 കിലോ പാക്കറ്റ് 570/- രൂപയ്ക്ക് ആമസോൺ വഴി ലഭ്യമാകുന്ന ഒരു

കാലത്ത് മലയാളിയുടെ ഡിജിറ്റൽ പ്രവേശനത്തിന്റെ സാധ്യതകൾ അനന്തമാണെന്ന് നമുക്ക് തിരിച്ചറിയാൻ സാധിക്കണം.. സേവന മേഖലയിലെ ആവശ്യങ്ങളുമായി പാരസ്പര്യം ഉള്ള കൂട്ടായ ഉൽപാദന പ്രക്രിയ ആരംഭിച്ചാൽ മുല്ലൂവർദ്ധിത രംഗത്ത് കേരളം അത്ഭുതങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കും. ഉദാഹരണത്തിന്, അസംസ്കൃത വസ്തുക്കൾ ഉടെ കിലും ഇവ മുല്യവർദ്ധിത ഉല്പന്നങ്ങളായി മാറിയിട്ടില്ല (തെങ്ങ്, റബ്ബർ, മറ്റു ഭക്ഷ്യവിഭവങ്ങൾ). അത്തരം സാധ്യതകൾ കൈ ത്തി, പുതിയ ഉല്പാദക സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കണം. ചക്കയുടെ സംസ്കരണവും മുല്യവർദ്ധിത ഉല്പന്നങ്ങളുടെ വിപണ നവും വിജയകരമായി നടക്കുന്നത് നമുക്ക് മുന്നിലു ല്ലോ! വലിയ വ്യവസായ ഫാക്ടറികൾ ലോക്ഡൗൺ പോലുള്ള സാഹചര്യങ്ങളിൽ പ്രതിസന്ധി നേരിടുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ ചെറുകിട യൂണിറ്റുകളിലും വീടുകളിലുമായി ഇത്തരം ഉല്പാദന പ്രവർത്തനങ്ങളെ ക്രമീകരിക്കാനാവുകയും അവയെ ഓൺലൈൻ വിപണിയിലെത്തി ക്കാനാവുകയും ചെയ്താൽ കേരളത്തിൽ സാമ്പത്തിക സ്രോതസ്സുകളെ പുനഃക്രമീകരി ക്കാനും പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാനുമാവുമെന്നു മാത്രമല്ല, തൊഴിൽ നഷ്ടങ്ങൾക്ക് ചെറിയ തോതിലെങ്കിലും പരിഹാരവുമാകും. കേരളജനത ഭക്ഷ്യസ്വയംപര്യാപ്തതയ്ക്കു ഇന്ന് കൊടുക്കുന്ന ഊന്നലും വീട്ടിലെ അടുക്കളത്തോട്ടങ്ങളിൽ തുടങ്ങി, യുവജനസംഘടന കൾ തരിശുഭൂമിയേറ്റെടുത്ത് നടത്തുന്ന കൃഷി വരെയും എത്തിനിൽക്കുന്ന കാർഷിക രംഗത്തെ നവോന്മേഷവും കാർഷികരംഗത്തെ പുതിയസാധ്യതകൾ ആലോചിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു .

യാത്ര അസാധ്യമായ ഈ സാമൂഹിക സാഹചര്യത്തിൽ ഓരോരുത്തരും തങ്ങളുടെ പരിസ്ഥിതിയേയും പ്രകൃതിയേയും അടുത്തറിയാനും ആ അറിവും അനുഭവ ങ്ങളും സാമൂഹികമാധ്യമങ്ങളിൽ പങ്കുവയ്ക്കാനും തുടങ്ങിയത് നമ്മൾ കാണുന്നു . കേരളമാകെ ടൂറിസം സ്‌പോട്ടുകളാണ്. ഗ്രാമീണജീവിതത്തിന്റെ തുടിപ്പുകളും അനുഭവങ്ങളുമാണ് ടൂറിസ്റ്റുകളെ ആകർഷിക്കുന്നത്. എന്നാൽ അതിനനുസൃതമായ നവീനമായ, പങ്കാളിത്ത ടൂറിസം കേരളത്തിൽ ഒരു വരുമാനമാർഗ്ഗമെന്ന രീതിയിൽ വികസിച്ചിട്ടില്ല. ഹോംസ്റ്റേകളും പ്രാദേശിക തനിമകളോടെയുള്ള ഭക്ഷണം, സംസ്കാരി കഘടകങ്ങൾ എന്നിവയും പാരിസ്ഥിതികാവബോധവും (ഓരോ പ്രദേശത്തിന്റെയും പ്രകൃതിക്കും പക്ഷിമൃഗാദികൾക്കും സസ്യലതാദികൾക്കുമുള്ള വൈവിധ്യങ്ങളെ കുറി ച്ചുള്ള അറിവ്) എല്ലാം കോർത്തിണക്കി പുതിയ ടൂറിസമവാക്യങ്ങളെ രൂപപ്പെടുത്താം. ആരോഗ്യ പരിരക്ഷ, പ്രതിരോധശേഷി ഉൾപ്പെടുന്ന എല്ലാ ചികിത്സാ സംവിധാനവും,

ടൂറിസത്തിന്റെ പുതിയ വ്യാഖ്യാനവുമാകും. വിനോദസഞ്ചാരത്തിനപ്പുറം വിജ്ഞാന സമ്പാദനവും അനുഭവവും ചേർന്ന യാത്രയായി ടൂറിസം വികസിപ്പിക്കണം.

കൊറോണകാലത്ത് ഏറെ പ്രതിസന്ധി നേരിട്ട ഒന്ന്, കേരളത്തിലെ വിദ്യാഭ്യാസ രംഗം തന്നെയാണ്. വാർഷികാവസാനപരീക്ഷകൾ മാറ്റിവയ്ക്കുകയോ ഒഴിവാക്കുക തന്നെയോ വേറിവന്ന വളരെ അസാധാരണമായ അവസ്ഥയിലൂടെയാണ് നമ്മൾ കടന്നുപോയത്. ഉപരിപഠനത്തിന് ഓൺലൈൻ, ഇന്റർനെറ്റ് സംവിധാനങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചു പോഴും ഡിജിറ്റൽ അസമതമെന്ന് പറയാവുന്ന വിധം, ഏറെ പേർക്ക് അത് അപ്രാപ്യമായി. ജൂൺ മാസത്തിൽ ഓൺലൈനായി പഠനപ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിക്കാനുള്ള എല്ലാ സംവിധാനങ്ങളുമൊരുങ്ങിയിട്ടും സാഹചര്യം മുഴുവനായും അനുകൂലമാകുന്നില്ല. പൊതുവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ കീഴിൽ വരുന്ന 43 ലക്ഷത്തിലധികം കുട്ടികളിൽ 10 ലക്ഷത്തിലധികം കുട്ടികൾക്ക് സ്മാർട്ട്ഫോണോ കമ്പ്യൂട്ടറോ ഇന്റർനെറ്റ് സൗകര്യമോ ലഭ്യമല്ല എന്ന് വിദ്യാഭ്യാസവകുപ്പിന്റെ സർവ്വേ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ 10 ലക്ഷമെന്നത് ചെറിയ ശതമാനമാണെങ്കിലും അതിനെ അവഗണിക്കാവതല്ലല്ലോ. അങ്ങിനെ മാറ്റി നിർത്തുക ജനാധിപത്യപരമായി ഉചിതമാവില്ല. വളാഞ്ചേരിയിലെ ദുഃഖകരമായ സംഭവം നമ്മളെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നത് അതാണ്. വിദ്യാഭ്യാസം ഒന്നുകിൽ തൊഴിൽ നൈപുണ്യവും സാമൂഹിക വ്യവസ്ഥയുമായി ചേർന്ന് പോവുന്നതാവണം. അല്ലെങ്കിൽ അക്കാദമിക് ഗവേഷണ രംഗത്തോടൊപ്പം നിൽക്കാൻ കഴിയുന്നതാവണം. 10 ൾ പ്രായോഗികമായി നടപ്പിലാക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. സർവകലാശാലകൾ, കേവലം ബിരുദവിതരണകേന്ദ്രങ്ങൾ ആവരുത്. നാടിനെ പുരോഗതിയിലേക്ക് നയിക്കാനുള്ള ബൗദ്ധിക നേതൃത്വത്തിലേക്കാണ് വളരേ ത്. സർവ്വ കലാശാലാഗവേഷണങ്ങൾ സമൂഹവുമായി ബന്ധമുള്ളതായി കാണുന്നില്ല. മാറുന്ന സാമൂഹിക സാഹചര്യങ്ങളിൽ മാറ്റത്തിന്റെ മുന്നണിയിൽ നിൽക്കേ വരാണ് സർവകലാശാലാ സമൂഹങ്ങൾ. വെബിനാറുകളും ഫേസ്ബുക്ക് ലൈവും യൂട്യൂബും മറ്റും ഉപയോഗപ്പെടുത്തി അക്കാദമികരംഗം ജഡീഭവി ക്കാതെ കാക്കാൻ പലരും ജാഗ്രത പുലർത്തുന്നു . ഈ പുത്തൻ സാധ്യതകളെ കൂടുതൽ പേരിലേക്ക് എത്തിക്കാനും സാധാരണക്കാർക്ക് അവയെ പരിചയപ്പെടു ത്താനും കൂടുതൽ സാധ്യതകൾ വികസിപ്പിക്കാനും സമൂഹിക മാറ്റത്തിൽ സജീവ പങ്കാളികളാകാനുമുള്ള ഉത്തരവാദിത്തം അക്കാദമിക സമൂഹത്തിനു .

മേൽപ്പറഞ്ഞ പല കാര്യങ്ങൾക്കും ഇന്റർനെറ്റ് സംവിധാനത്തെയാണ് ആശ്രയി ക്കേ ത് എന്നിരിക്കെ, ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട പ്രശ്നവും ആദ്യം പോംവഴി കാണേ തും ഇന്റർനെറ്റിന്റെ പ്രവർത്തനക്ഷമതയാണ്. 5 ജി ഉപയോഗിക്കുന്ന വിദേശ

രാജ്യങ്ങളിൽ പോലും ഓൺലൈൻ വഴിയുള്ള, വർക്ക് അറ്റ് ഹോം പ്രാവർത്തികമാക്കിയ പ്ലാറ്റം ഇ.ലേണിങ് തുടങ്ങിയപ്പോഴും നെറ്റിന്റെ വേഗത കുറയുകയും പ്രവർത്തനക്ഷമതയെ ബാധിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സാഹചര്യമുണ്ട്. കേരളത്തിൽ നിലവിലുള്ള 4 ജി എത്രകാർഡ് ഇത്തരം കാര്യങ്ങൾക്ക് അനുകൂലമാവും എന്ന് ചിന്തിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

ഒപ്റ്റിക്കൽ ഫൈബർ കൊർഡ് ഇന്റർനെറ്റ് സംവിധാനം സമൂഹത്തിനാകെ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായ ആസൂത്രണം ചെയ്തിട്ടുള്ള കെ-ഫോൺ പോലുള്ള പദ്ധതികൾ ഡിജിറ്റൽ ജനാധിപത്യത്തിലേക്കുള്ള ചവിട്ടുപടി തന്നെയാണ്.

ഇങ്ങനെ ഓരോ മേഖലയിലുമുള്ള പ്രശ്നങ്ങളെ പട്ടികയാക്കി, സാധ്യതകൾ ആരാഞ്ഞ്, പ്രവൃത്തിപഥത്തിലെത്തിക്കണമെങ്കിൽ എല്ലാ അനുഭവങ്ങളെയും സമാഹരിച്ച് അതുവഴി ഉൗർജ്ജം ഉൾക്കൊള്ളാൻ സഹായിക്കുന്ന തുറന്ന സംവാദം - കോവിഡാനന്തര അതിജീവനം എങ്ങനെയായിരിക്കണമെന്ന ചിന്തകളിലേക്ക് ഇത് സമർപ്പിക്കുന്നു.
